

**HEARERS AND DOERS. A PASTOR'S GUIDE
TO MAKING DISCIPLES THROUGH SCRIPTURE
AND DOCTRINE**
KEVIN J. VANHOOZER
LEXHAM PRESS, 2019
259 SIDER

Anmeldt af Michael Agerbo Mørch

For mange har dogmer og discipelskab ikke andet med hinanden at gøre end begyndelsesbogstavet. Men for Research professor i Systematisk teologi ved Trinity Evangelical Divinity School i Chicago, Kevin J. Vanhoozer, er de intimt forbundne. I den velskrevne og veloplagede *Hearers and Doers* viser han overbevisende, at »at høre« (dogmer) og »at gøre« (discipelskab) ikke kan skilles ad. »Churches need to know their doctrine because we live in a pluralistic society that offers many 'ways' to live«.

I Vanhoozers omfangsrige forfatter-skab er denne bog en opsummering af en række større værker. Dels hovedværket *Drama of Doctrine*, der bruger teatret som hovedmetafor for teologi og kirke, dels værkerne om præster som offentlige teologer, der argumenterer for, at præstens hovedopgave er at producere samtidsrelevant, bibelsk teologi, der hjælper menigheden med at svare på det helt grundlæggende spørgsmål: Hvad vil det sige at

være og leve bibelsk i dag?, og dels hans indlæg fra reformationsjubilæet *Biblical Authority after Babel*, der forsøger at angive en farbar vej frem for de reformatriske *sola*'er i en stigende pluralistisk og økumenisk-orienteret tid. Overordnet henvender *Hearers and Doers* sig til præster, der ønsker at hjælpe menigheden til at følge efter Kristus på bibelsk grund; heraf undertitlen *A Pastor's Guide to Making Disciples Through Scripture and Doctrine*.

Vanhoozer evner at etablere metaforer, som han kan udvikle konstruktiv teologi ud fra. Han gør det bevidst ud fra præmissen om, at hvis vi skal følge Paulus og gøre enhver tanke til en lydig fange hos Kristus (2 Kor 10,5), så gælder det ikke kun den rationelle fornuft, men også vores forestillingsevne, imaginationen, som er de »briller«, vi ser alting igennem. En præst er derfor en øjenlæge, der justerer menighedens syn og lærer dem at se verden med Guds øjne. Det gælder dog-

merne, hvor vores øjne for eksempel ikke afslører hele sandheden om brødet og vinen i nadveren, og det gælder også kulturen, hvor for eksempel evangelier om succes, penge, magt og skønhed dominerer, så vi blændes for, hvad meningen med livet er i lyset af den treenige Gud. Dette sidste punkt er ifølge Vanhoozer teologiens *negative* opgave, hvor den afslører *implicitte* og uantastede verdensbilleder, som egentlig strider mod Guds ord. Han knytter til ved filosofen Charles Taylors udtryk »social imaginary«, som er det »nest of background assumptions, often implicit, that lead people to feel things as right and wrong, correct and incorrect.« Det giver sig oftere udtryk i billeder og historier end i teorier og hypoteser, så hvis kirken skal konkurrere, må den danne nye billeder og historier, som mennesker kan spejle sig i og lade sig udfordre af. Mennesker i dag lever »som om Gud ikke findes«, og det er præstens opgave at lære menigheden, hvordan verden ser ud, når man lever i lyset af, at Han faktisk findes.

Bogen består af to dele. Første del kaldes »Warming Up: Why Discipleship Matters«, anden del »Working Out: How Discipleship Happens«. Overskifterne afslører bogens anden centrale metafor: Fitness. Kirken er Kristi legeme, som skal bygges op. Den har en diæt (Guds ord), en instruktør (Kristus) og et mål: At være »fit for purpose«, så Guds mission for verden kan fuldføres.

Præsten er som sagt en kulturel ekseget, der kan gennemskue og udlægge tidens »evangelier« for menigheden. Vanhoozer tager i kapitel to fat på nogle af de »narrative sub-structures«, der dominerer

i Vesten i dag, særligt idealet om skønhed, den perfekt trænedede krop og kontrollen over kroppen i forhold til mad. Der er megen »fake news« derude, der proklamerer, hvad det gode liv er, men præsten må vække menigheden fra døsen og kalde dem til kamp mod den »secularized and paganized« udgave af sundhed, som mange abonnerer på.

Vanhoozer er en del af TIS-bevægelsen i USA (»Theological interpretation of Scripture«), og han ser det som præstens centrale opgave at lære menigheden at læse Guds ord med visdom. Det betyder, at Guds ord tages som autoritet i disciplens liv, så forståelse (*understanding*) følges af efterfølgelse (*obedience*). Derfor kan han programmatisk skrive: »Pastors make disciples by helping congregations recover *sola Scriptura*«, fordi »Scripture alone should rule the Christian social imagination. Scripture alone should be our supreme plausibility structure.« Det er presserende, hvis discipelskab skal finde sted. Dels fordi Guds ord alene har kraften til at skabe nyt liv, dels fordi mennesket lades i stikken, hvis ikke Guds ord har taleret. Vanhoozers påstand er nemlig, at alle menneske hele tiden bliver »discipled« – enten af kulturen eller af Guds ord. Hvis ikke præsten fører menigheden ind i et intimt og vedvarende forhold til Guds ord, så overmandes menigheden af kulturen.

Bogen er gennemsyret af sund, evangelikal teologi, der har et kristologisk udgangspunkt (retfærdiggørelse), et ekklesiologisk tyngdepunkt (vi er disciple i fællesskab) og eskatologisk tyngde (alerede/endnu ikke). Vanhoozer ekspone-

rer også sin version af kirkens katolicitet, hvor han anser de enkelte konfessioner for at være lokale udtryk i den sande kirke. Han argumenterer for at lade de oldkirkelige konciler være definerende for sand kristendom, og så lade de enkelte konfessioner være tro mod deres symboler, uden at det fører til eksklusion eller begrænset samtale. Han fastholder dog, at *sola'et* må være styrende principper for sund teologi og det må være baggrunden for økumenisk diskussion.

Desuden: det er et værdsat træk ved bogen, at hvert kapitel i anden del afsluttes med tre »core excercises«, som kan

klæde præster på til at omsætte bogens mange kreative og robuste ideer til konkret pastoralt virke. Der er nok at tage fat på!

Vanhoozer er en fremragende guide, der klæder præster og teologer på til at være tro mod Kristus, kirken og kulturen. »The pastor must be a theologian: someone who can relate life in general, and the lives of his congregation, to what Scripture shows us the Father doing in Christ through the Spirit to renew creation.« Det er sandt sagt, og det er sundt sagt. Med den kombination kan kun følge den varmeste anbefaling.